

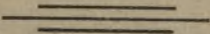
31254

1926

CĂTRE MÂNTUIRE ȘI VEȘNICIE

PRIN

„CRUCEA ROȘIE“

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA «JOCKEY-CLUB», ION C. VĂCĂRESCU

4, Strada Umbrei, 4

· 1926

D

CĂTRE MĂNTUIRE ȘI VEȘNICIE

PRIN

„CRUCEA ROȘIE”

1940 : 1192 .

EDITURILE
TEHNICĂ ȘI UNIVERSITĂȚII
BUCUREȘTI
1958

31254

CĂTRE MANTUIRE ȘI VEȘNICIE

prin

«CRUCEA ROȘIE»

Conferință populară pentru a fi citită de către membrii Corpului didactic primar, dela sate și orașe, adulților și populațiunii, la serbările ce se vor organiza în școală pentru săptămâna de propagandă a «Crucei Roșii» Națională a României.

LUNGULESCU

Fraților și iubiți ascultători,

Sărbătoarea de astăzi este închinată societății «Crucea Roșie» a României, de care fără îndoială cei mai mulți dintre D-stră a-ți auzit și aveți de știre. Faptele acestei Societăți sunt atât de mari și de frumoase încât nu e școală sau biserică în țara românească, fie în credința noastră sau în altă lege, care să nu premărească fie prin grai sau prin sfinte rugăciuni, în aceste zile ale săptămânii în care ne aflăm, Societatea «Crucea Roșie».

Pe bună dreptate se pot găsi și nedumeriți între D-stră, care să se întrebe, prin ce fapte bune, prin ce isprăvi neobișnuite să-și fi căpătat «Crucea Roșie» dreptul la atâta cinste din partea țării și a tuturor locuitorilor ei?

Celor nedumeriți le vom povesti cu dragă inimă câteva pilde lămuritoare din munca fără preget pe care o desfășoară Soc. «Crucea Roșie» pentru a ușura marile suferințe aduse de războaie între neamuri și a fi de sprijin și folos celor suferinzi, celor îndurerăți și celor nevoiași dintre oameni.

Cei mai mulți dintre D-voastră a-ți făcut războiul.

A-ți luptat cu dușmanul; a-ți luat parte la atacuri; a-ți trecut pe sub bombardamentul năprasnic al artileriei; v-ați strecurat sub ploaia ucigătoare a gloanțelor de mitralieră; a-ți tremurat de frig stând la postul de pază și ați îndurat

lipsuri, doruri sau nevoi pe care numai Dumnezeu și fiecare dintre D-voastră le știe pentru el. Dacă unii au avut norocul să scape, alții însă au căzut în luptă, așa cum i-a apucat moartea. Numărul acestor camarazi și frați ai noștri este destul de mare: aproape opt sute de mii! O parte dintre noi, sfârticați de schijele obuzelor sau străpunși de gloanțe, am rămas locului până ne-au ridicat brancardierii și ne-au purtat în spitalele unde doctorii începeau să ne smulgă morții setoasă de cât mai multe pierderi.

În acele spitale, unde în loc de rețele ghimpate vedeai vase cu flori, în loc de umezeala și murdăria tranșeilor întunecate, ședeai în albele cearceafuri ale paturilor curate și bine îngrijite, unde în loc de luptă și moarte erați liniștiți pentru a găsi astfel vindecarea rănilor sau suferințelor voastre, în acele spitale, unde toți cei din jurul nostru aveau graiul blând, mângâetor și plin de bunătate, acolo fraților, cei loviți de furia războiului, ați întâlnit și cunoscut pentru întâia oară, *binefacerile Soc. «Crucea Roșie»*.

Cei cari ați fost smulși morții prin îngrijirile «Cruții Roșii», cei cari ați fost îngrijiți în acele spitale, săptămâni și luni de-arândul cu dragoste de frate, cu o bunătate fără margini, vor fi înțeles fără îndoială taina pe care o ascundea «Crucea Roșie», pe care o purtau pe bențile dela braț, sau pe legătura dela cap, bunele doamne și copilele nevinovate care ne îngrijeau, ne spălau rănile înveninate de puroi și ne mângâiau ca pe frații sau pe copiii lor.

Pot fi însă printre noi și dintre acei care nici n'au cercetat, nici n'au înțeles aceeași taină, pentru că sufletul lor era destul de copleșit de alte gânduri.

S'au găsit însă mulți ostași vrednici, în sufletul cărora această lămurire a adus atâta lumină, încât ei au murit fericiți c'au putut înțelege marele învățământ pe care-l dă omenirii, semnul «Cruții Roșii».

O astfel de pildă ne-a dat-o sergentul Mușat din regimentul 2 Grăniceri.

În decembrie 1916, spitalele din Iași se umpleau cu răniți aduși din luptele aprige care se desfășurau pentru statornicirea frontului nostru pe Siret. Mai toți acești răniți, care luptaseră din greu, aveau trupul greu sfâșiat de obuze, luptele lor fiind duse sub dese bombardamente de artilerie. Printre acești răniți vărsați spitalului Brâncovenesc din Iași se găsea și cel ce vă amintește această povestire.

Pentru că între ostașii răniți în acel timp să fie mai multă însuflețire, se întocmeau șezători ușoare, în saloanele spitalului amintit. Doamna Maria Pelivan citea pagini mângâetoare din Eyrnghelie. Sublocotenentul Mateescu, învățător din Vâlcea, cânta cu multă pricepere doine din viața satelor

iar povestitorul D-voastră, vorbind despre jertfa pentru țară, lămurea pe camarazii săi, că după legile creștine, orice jertfă omenească. n'are nici un preț înaintea lui Dumnezeu, dacă nu e pornită din inimă, că nu este de ajuns să fi pierit în război, pentru a fi primit în împărăția cerurilor alături de sfinți și de martiri, ci trebuie să te jertfești de bună voie și din toată inima.

Printre cei ce ascultau aceste îndemnuri, la una din acele șezători, era și un caporal din grăniceri. După ce am sfârșit cuvintele noastre, el s'a ridicat atât cât a putut să se ridice în pat, sprijinit pe mâna stângă și ne-a zis:

«Cuvintele ce mi-ați spus, mi-a luminat și mintea și sufletul. Eu am luptat cu regimentul meu de grăniceri, și gândeam că dacă mi-am pierdut brațul drept mi-am făcut pe deplin datoria și față de țară și de Dumnezeu. Înțeleg acum că n'am făcut jertfa cea adevărată pentruca să-mi câștig viața veșnică, așa cum au făcut adevărații eroi ai neamului, camarazii și comandanții noștri care au murit jertfindu-se cu toată voia și cu toată inima pentru țară, ridicându-se astfel la dreapta Tatălui din Cer. Dorind să fiu alături de scumpii mei comandanți și camarazi și după moarte, spuneți-mi ce ași mai putea eu acum să fac, lipsit de mâna dreaptă?»

— «Camarade Mușat, i-am răspuns atunci. Apostolul Pavel care a fost cel mai înțelept dintre răspânditorii învățăturilor creștine, întrebat fiind de neamurile dornice de mântuire, ce trebuie să facă pentru a moșteni viața veșnică le-a răspuns lor, dându-se pe el de pildă:

— «Când îmi voi fi dat toate bunurile mele pământești pentru hrana săracilor, când îmi voi fi jertfit chiar trupul meu, dacă nu voi fi avut în sufletul meu *binefacerea*, totul nu-mi va fi servit la nimic. Pentrucă binefacerea fără dragoste de Dumnezeu nu poate să fie.¹⁾ «Deci camarade Mușat, după legile adevăratei mântuirii, ca să poți căpăta adevărata viață veșnică, și să trăiești printre adevărații eroi ai neamului, deopotrivă cinstiți cu sfinții bisericii noastre, n'ai nevoie de brațul drept, ci de un suflet drept. Sufletul acesta închină-l lui Dumnezeu, Regelui și țării tale. Învață-l ca pe viitor să nu mai cunoască decât dărnicia curată, decât fapta bună, decât jertfa sau binefacerea plecată din adâncul și din bunătatea inimii tale. Căci fără aceste fapte bune și fără dragoste adevărată de Dumnezeu, orice jertfă este de prisos, în fața Tatălui nostru cel din Ceruri.»

— Ca să pot face prea multe fapte bune, acum când îmi lipsește mâna dreaptă ar fi prea greu pentru mine, a răspuns

1) I. Tim. II. 18.

caporalul, și poate mai curând ași ajunge la sarcină neplăcută pentru alții. Dar dacă sufletul meu prețuește în fața lui Dumnezeu mai mult decât jertfa trupului meu, voi da Regelui nostru, Țării și lui Dumnezeu cu toată dragostea, sufletul meu, mă voi întoarce să lupt pe front cu mâna stângă și să spun la rându-mi camarazilor mei, care este adevărata jertfă prin care se poate câștiga veșnicia sufletului».

Caporalul Mușat s'a ținut de cavânt, căci reîntorcându-se pe front a luptat și a căzut eroic dar creștinește la Coșna, pe frontul dela Târgul-Ocna în August 1917, luptând de data aceasta numai cu mâna stângă.

Iar pilda lui a fost urmată și de alți ostași, chiar în spitalul nostru.

Intraltă zi o infirmieră a venit să mă cheme grabnic, în saloanele de sus ale spitalului, unde conducerea medicală o aveau doctorii francezi, veniți să ne ajute frățește în lupta grea pe care o duceau dintr'o parte cu Germanii și tovarășii lor, iar dintralta cu Rușii care ne vânduseră.

În acel salon, se găsea unul dintre ostașii greu răniți, din detașamentul nostru. Avea pieptul sfărâmat de obuze. Ca să-i mai întăresc vigoarea, îi trimeteam câte o sticlă de vin, din cele pe care soldatul Petrache Gheorghe, vrednic camarad rănit de trei ori în lupte, izbutea să și le procure în acest scop, cu multă dibăcie dela pimnițile Rohl,— orice vânzare de băuturi fiind oprită pe atunci. Rănitul, un tânăr cu înfățișarea atrăgătoare, trimesese să mă cheme. M'am așezat cu sufletul mișcat lângă acel copil cuminte, ai cărui ochi plini de tristețe, erau totuși liniștiți și rugători:

— «Să mă ertați, a început el, cu glasul domol, aproape stins că vă supăr cu rugăminta mea, dar simțând că mi se apropie sfârșitul, doresc să mulțumesc tuturilor celor cari au încercat să-mi ușureze suferințele. Am aici sub căpătâi o sută douăzeci și trei lei care mi-au rămas din banii de acasă. Vă rog să-i primiți D-voastră, și să cumpărați cu ei vin pentru alți camarazi care vor avea și ei dureri mari. Despre mine, mor liniștit, căci m'am rugat lui Dumnezeu, să-mi primească sufletul, iar D-voastră știți, că am luptat cinstit și cu drag. Inșă toată grija o am pentru tatăl meu. El a strâns avere adeseori prin judecăți nedrepte, deși nu mă avea decât pe mine și o soră. V'am chemat, ca înainte de a muri, să vă las iscălitură, ca partea mea de avere să o dea tatăl meu la spitalul din Bălăcita, sau unde v-eți crede D-vs., ca să fie pentru mântuirea lui sufletească și s'o dea din toată inima lui ca și când mi-ar fi dat-o mie».

Adânc mișcat, am primit această însărcinare din partea blândului meu camarad și am trimes în grabă, în palatul Mitropoliei, care era alături de Seminarul «Veniamin Costachi»

unde ne găseam cu spitalul, rugându-l pe Vicarul Mitropoliei, decedatul Episcop Antim Petrescu ca să primească dânsul această dorință, dându-i rănitului și sfânta împărtașanie. Pe când mă plimbam în așteptare pe coridorul de jos, lângă sala de operații, doi brancardieri scoborau scara ducând pe o targă un trup neînsuflețit, acoperit cu un cearceaf. O simțire neînțeleasă m'a făcut să ridic pânza depe figura mortului. Aveam înaintea chipul liniștit al camaradului meu viteaz, care cu o mulțumire de sfânt își trimesese sufletul împăcat înaintea lui Dumnezeu, alături, de sfinții și martirii neamului.

Iată traților, două pilde din vremea războiului, care ne arată cum acei ostași, care după ce luptaseră cu toată vrednicia, unul pierzându-și mâna dreaptă și despre acel sergent Mușat din grăniceri ați auzit fără îndoială, căci e scris până și în cărțile de școală ale copiilor noștri, celălalt suferind chinuri de martir pentru țara lui, au socotit totuș, că jertfa lor nu era îndestulătoare pentru mântuirea sufletului lor și abea cu puțin timp înaintea morții, aflând taina cea mare a acestei mântuirii, au împlinit-o din toată inima. Taina aceasta pe care ne-o arată «Crucea Roșie» se numește pe înțelesul nostru «binefacerea», însă numai binefacerea pornită din cuget curat și din adâncul inimei.

Se pot găsi însă și între D-voastră suflete cinstite, ca al sergentului de grăniceri, Mușat, care să spună:

— Nu ne îndoim de adevărul și puterea cuvântului Dumnezeuesc. Știm că orice jertfă a trupului nostru și a bunurilor noastre pământești este de prisos dacă nu pornește din toată inima. Știm iarăși că și jertfa pentru țară este zadarnică, dacă noi am dat țării noastre numai o parte din sângele și din averea noastră. Acum știm care ne este datoria și drumul mântuirii. Dar întorși din război la casele noastre, bucuroși că ne-am întocmit iarăși gospodăriile, nemai fiind în război, nu mai știm cum să ne împlinim datoria mântuirii sufletului nostru. Cine o să ne învețe cât timp despre această mântuire nu ni s'a vorbit decât prea puțin chiar înainte de război?

Iubiți ascultători, despre această mântuire a voastră și-a luat sarcina să ne vorbească prin fapte iar nu prin vorbe Soc. «Crucea Roșie», care este după cum știți, societatea binefacerii mântuitoare și desăvârșite.

Toți cei cari au mers la război fiindcă au fost siliți să meargă, iar nu pentru că i-a îndemnat sufletul lor, și toți acei ce au murit datorită întâmplării, aceia nu vor intra niciodată în împărăția Cerurilor, dacă sufletul lor nu va fi avut alte merite în fața lui Dumnezeu.

Vor merge însă alături de eroii neamului și de Sfinții Bisericii noastre, oamenii care chiar dacă n'au făcut războiul,

fiindcă țara nu i-a chemat sub arme, au înfăptuit însă alte binefaceri cu toată inima și dragostea către Dumnezeu. Astfel de binefaceri au săvârșit cu prisosință toți purtătorii «Cruții Roșii».

Pentrucă nu toate războaiele se duc cu arma, cu tunul și cu gaze asfixiante. Războaiele se nasc pentru ca să asigure fericirea urmașilor. Și arma cea mai puternică a biruinței nu s'a dovedid nici glonțul, nici săgeata, nici obuzul, ci sufletul și bunătatea inimei. Această bunătate a sufletului luptă și va lupta totdeauna cu mai multă putere împotriva răului, cât timp răul nu va înceta să-și verse veninul în sufletul omenesc.

Iată pentruce, în timp de război, sunt două feluri de armate. Una învesmântată în hainele cenușii, închise, de culoarea pământului și a întunericului. Acestea sunt armatele morții. Ele varsă foc și urgie;ucid fără cruțare pe cei ce i le stau împotriva: lovesc fără milă, puterea lor fiind pusă în slujba distrugerii; în urma lor câmpurile rămân acoperite de morți, de răniți și de schilozii.

Nimic nu-i oprește! Cu capul acoperit de căștile de fier, cu mâinile înarmate, cu brațul înțepenit pe patul armei și al baionetei sclipitoare, ei ucid, străpung, îndurerează, vărsând sânge. Victoria lor e plătită cu nesfârșită suferință, pentrucă sunt armatele morții. Dar din suferițele acestei armate, naște binele.

În urma lor pășește însă o altă armată, care este armata mângâeri și a vieții. Ea se numește „Crucea Roșie“. Ostașii acestei armate sunt învesmântați în alb curat ca și stolurile de îngeri. Netemători de moarte, fiindcă poartă pe fruntea sau pe brațul lor, semnul „Cruții Roșii“, ei înaintează fără teamă pe câmpurile de luptă, ridică pe răniți, le curăță legându-le apoi rănile, îi scoate din tranșeile întunecate ca niște gropi nesfârșite de morminte și îi duce în curatele și luminoasele palate prefăcute în spitale și în lăcașurile de mângâere și vindecare. Necurmată este lupta pe care slujitorii „Cruții Roșii“, a acestei armate albe, o duc împotriva morții întunecate și chinuitoare.

Vestmântul alb pe care-l poartă surorile de caritate, acele ființe blânde ca niște sfinte mironosite, înfățisează tuturor icoana bunătății lor sufletești a binefacerii desăvârșite, a dragostei adevărate față de suferința aproapelui nostru.

Iată o altă pildă, care dovedește cât de întisă a fost în timp a războiului, mângâerea adusă de „Crucea Roșie“ română.

Odată cu luptele dela Oituz, Mărăști și Mărășești spitalul din Gârleni, sat așezat pe malul Bistriței lângă Bacău, fusese prefăcut într'un centru de triaj, sub conducerea inimosului medic I. Constinescu. Trenurile lăsau aici sute de răniți și

bolnavi, care după câțva timp erau trimiși în spitalele sau locurile potrivite vindecării lor.

Mă găseam în acest centru în urma luptelor depe Șușița. Lipsit de puteri, stând mai mult întins, vedeam din patul meu de suferință, trecând neîntrerupt prin fața ferestrei mele, câte 2 ostași purtând niște cutii drepte de scânduri de brad, spoite cu var. Întrebând ce rost aveau, am aflat că în cutiile acelea purtate în tăcere, erau duși spre cimitir ostașii ce-și dau sufletul în acel centru. O ciudată înfiorare și dorință de a cunoaște numele și satul de baștină al nenorociților mei camarazi, m-a îndemnat să rog pe doctor, să-mi dea într'o zi spre cercetare registrele acelor morți. Și cercetându-le mi s'a lăsat pe suflet o grea nedumerire: Aproape 80% din cei care piereau astfel, erau din teritoriul ocupat. Pricina acestei stingeri din viață a bețiilor olteni, munteni și dobrogeni, nu mai putea fi o taină. Pe când ostașii moldoveni, primeau de acasă printrai lor, vești și încurajare, venind să-i vadă și să-i mângâie chiar cei ce le erau dragi ai noștri, necercetați decât de doruri grele, se topeau ca ceara. Boala lor, era o suferință prea puțin înțeleasă de doctor, o boală atât de bine închisă în adâncul sufletului, și pe care o încearcă atât de puțin celelalte neamuri, încât doctorii, germani, austriaci și unguri, neizbutind s-o înțeleagă în timpul războiului, în marele spitale din Viena și Budapesta, unde ea mistuia la fel și pe frații noștri din armate ungurești, o botezaseră cu numele necunoscut științei de „morbus walachorum” boala românilor.

Dacă doctorii nu înțelegeau boala aceasta pentruca s'o vindece, în schimb au înțeles-o cu prisosință și au tămăduit-o neobositele binefăcătoare ale „Crucii Roșii”.

Numărul celor mângâiați de „Crucea Roșie” în marele război este de peste cinci milioane. La Gegeva, în Elveția, unde este biourou central al Societății, au venit în toate țările frământate de război, peste 120.000 de părinți, frați sau soții îndurerate, spre a cere știri despre ai lor. Cu puterea pe care o are de a trece peste granițele învrăjmășite și de a pătrunde în orice loc unde este suferință, „Crucea Roșie” care-i o singură frăție este tot pământul, a ușurat sufletul celor îndurerați, culegând și dândule veștile dorite.

La noi în țară, am avut de asemeni în timpul războiului două biourouri dentru astfel de vești: unul în București și celălalt la Iași. Deși „Crucea Roșie” română lupta și sub nemți și la Iași cu greutate pe care nu le cunoșteau celelalte țări, fiind răzlețită cu totul între dușmani, totuși ea a putut să trimeată mai mult de 350.000 de scrisori sau lămuriri fără a mai socoti pe celelalte destul de numeroase, publicată în buletinul Societății. S'au strâns aproape 488.000

de (fişe) cererei diferite și s'au trimis 58.000 pachete cu mâncare, haine și bani pentru prizonierii sau internații noștri.

Nu mai pe ostașii români din Moldova i-a sprijinit și mângâiat în acest fel Soc. „Crucea Roșie” română. Un număr de 56.000 prizonieri au fost ajutați deasemeni în teritoriul ocupat, cu aceiași mărinimie, primind la timp hrană, îmbrăcăminte și banii de care aveau atât de multă nevoie.

În sala de operații a spitalului Brâncovenesc, nu odată am avut dovada unor astfel de binefaceri mai duioase chiar de cât cele pilduite de Mântuitorul Nostru, datorit binefăcătoarei „Cruții Roșii”.

Pe masa vecină, în fiecare dimineață, era pansat un soldat greu rănit. Pieptul și spatele lui păreau o singură rană. Micuț și slab, mai mult un schelet, acoperit de o rană vie, nenorocitul chinuit părea că dorește și așteaptă moartea grabnică, pentru a scăpa pe cei de față de priveliștea chinurilor lui.

Era un biet oltean, fost precupeț de găini în București. În urma sfătuirii avute, medicii rămăseseră încredințați, că orice îngrijire a rănitului era zadarnică și că numai printr'o minune, el ar mai fi putut scăpa. Salonul 16 în care se găsea, era pus sub conducerea D-nei Nicoletta Cețianu, fiica marchizei de Belloy, descendentă din familia Domnitoare a Basarabilor.

Induioșată de soarta camaradului nostru, nobila soră de caritate și-a pus tot sufletul și priceperea sa să scape morții pe bietul ostaș. Cu o răbdare care nu-i din lumea aceasta, cu o bunătate Dumnezeiască, înțelegând cât de sfântă este orice suferință omenească, buna soră de caritate spăla curățind cu răbdare și grijă, rană după rană, ore întregi și pentru ca rănitul să-și sufere mai ușor chinurile, îi vorbea cu o voce dulce și învăluitoare despre viitorul frumos care îl așteaptă, despre negustoria lui de găini pentru care îi promitea atât de frumos sprijinul, încât ochii bietului oltean se aprindeau de fericire. Ca să-l mângâie cât mai mult, pe acest biet ostaș care se pomenise orfan, slujind din greu la stăpâni pentru o bucată de pâine, îl botezase «Găinușe», așa cum îl numeam cu toții după câțva timp. Spre uimirea doctorilor și a tuturor răniților, minunea s'a împlinit prin aceste îngrijiri pline de iubire creștinească. Rănilile lui Găinușe s'au vindecat una după alta și sub ochii noștri, una din acele fapte neobișnuite pe care știința le numește «minuni», a fost scrisă în cartea binefacerilor nemuritoare ale «Cruții Roșii».

Din nou deci, moartea hidoasă care ținuse să chinuiască groaznic pe acest sărman ostaș orfan, înainte de a'i lua su-

fletul, fusese umilitor înfrântă prin bunătatea desăvârșită a «Crucii Roșii». Intârind sufletul bietului precupeț, vorbindu-i de tot ceiace încolțise bun în adâncul acelei inimi, punându-i înaintea o viață mai norocoasă, unde munca lui în loc de nepăsare și batjocură să fie sprijinită cu bunătate și luată în seamă, sora de caritate isbutise ca prin mișcarea suferințelor trupești să-i dea rănitului puterea de a suferi cele mai chinuitoare dureri ale rănilor vii.

Dar «Crucea Roșie» nu s'a mulțumit numai să mângăie și să vindece aceste groaznice răni ale războiului. Ea, la ridicat cu putere împotriva barbariei și a dezvăluit omeniei întregi, crimele ce să făptuiau pe front, călcându-se legile războiului. Când vedea ostașii chinându-se din cauza rănilor făcute de gloanțele explozibile care nu sunt îngăduite în lupte, când populația civilă și dezarmată era lovită pe nedrept, când femeile și copiii nevinovați piereau sub bombele aruncate din aeroplane și dirijabile, atunci singură «Crucea Roșie» a dat strigătul de alarmă în omenire pentru încetarea acestor fapte nedemne și neîndreptățite. Numai așa s'au putut întocmi comitetele de ajutor pentru cei înstrăinați de țară; numai așa s'au ridicat pedepsele și toate măsurile nedrepte din lagărele de prizonieri; numai din acele protestări ale «Crucii Roșii» au început sutele de cercetări ale statelor care erau neutre și care au avut o înrăurire binefăcătoare, pentru starea sufletească a prizonierilor.

Puterea nesfârșită a «Crucii Roșii», a mers mai departe. Ea a isbutit să facă schimbul prizonierilor răniți între diferite țări dușmane, pentru a le da și familiilor și vrednicilor luptători, mângăierea de a fi îngrijiți sau a muri între ai lor acasă. Iar pe ostașii, ale căror suferințe și răni le adusesse boala de piept care nu cruță — grozava tifă sau tuberculoză — pe aceia «Crucea Roșie» i-a cerut țărilor ce se războiau și i-a internat în țările neutre, în locurile scăldate de soare și de liniște, pentru ca acolo să poată fi readuși la viață și putere.

Munca uceasta fără preget, de o bunătate atât de puțin cunoscută de noi oamenii chiar în timp de pace, munca aceasta nu a încetat nici după încheierea păcii, pentru că tot «Crucea Roșie», a lucrat din răspuțeri să retrimită cât mai grabnic prizonierii în țările și la casele lor.

Nici după această faptă bună, «Crucea Roșie» nu a încetat să-și împlinească datoria. Văzând câtă suferință a lăsat războiul în nenumărate căminuri, a pornit o luptă stăruitoare împotriva tuturor boalelor urâte care amărăsc și scurtează viața locuitorilor dela sate. Incepând din anul 1921 ea a întocmit grupe de doctori, care ajutați de oameni pricepuți și având medicamentele necesare, au străbătut jude-

țele, cercetând pe cei suferinzi de sifilis și alte boale care se iau dela om la om, pentru a-i vindeca. Așa au colindat aceste echipe, sat cu sat, plasă cu plasă, din 1921 până în 1925 județele Mehedinți, Argeși, Mușcel, Gorj, Trei Scaune, Roman, Tutova, Neamțu, Tighina, Ilfov, Putna, Tecuci, Bacău, Olt.

La început cu două echipe, ca în 1923 să ajungă la zece aceste grupuri de binefaceri sau dovedit neobosite în vindecarea fraților noștri suferinzi, tratând numai în timpul dela 5 Iulie la 1 Noembrie, 4512 bolnavi de sifilis dând 10575 de consultațiuni gratuite la dispensarii. Dacă am face o socoteală a răniților pe care i-a îngrijit «Crucea Roșie» din țara noastră am rămâne uimiți.

Numai în timpul războiului «Crucea Roșie» a pus la îndemâna Guvernului Țării 13.000 paturi, pe lângă alte cinci spitale de campanie, fiecare cu câte 200 de paturi. Gândiți-vă, câți răniți au putut să fie îngrijiți omeneste pe aceste paturi. Dar la evacuarea Munteniei de către armatele noastre, în grija cui erau să rămână spitalele pline de răniți aduși atunci de pe front? Ce altă putere ar fi avut curajul să asigure pe acești luptători că li se va respecta viața și dreptul lor la îngrijirea rănilor căpătate în lupte? Singura putere de care armatele dușmane nu puteau să se atingă, era numai «Crucea Roșie», pe ai cărei membrii nici o armată n'are dreptul să-i ia prizonieri chiar pe câmpul de luptă. «Crucea Roșie Română» a luat deci sub ocrotirea ei pe răniții noștri care nu puteau fi evacuați.

În modul acesta ea a adăpostit în spitalele sale, în timpul războiului peste 150.000 de răniți și bolnavi, ceiace socotit pe zile, ar veni aproape 4.900.000 de zile de hrană și îngrijire. Dacă am socoti și în bani, «Crucea Roșie» a cheltuit pentru întreținerea spitalelor sale, peste 20.000.000 lei, în bani dinainte de război.

Ar fi să trecem de asemeni peste unul din cele mai frumoase merite ale acestei minunate societăți de binefacere dacă n'am aminti și de îngrijirea largă și bună pe care «Crucea Roșie» a dat-o în timpul războiului refugiaților care au urmat steagul țării și mai ales a copilașilor rămași în voia soartei, a micuților orfani de război ca și a invalizilor pentru care nu se înființase încă până atunci o societate de ocrotire.

Numai cine știe și își amintește cum în timpul războiului, grija pentru copii ce rămăneau fără sprijin împiedeca pe ostașii noștri să-și dea duhul; numai cine a primit ultimile mărturisiri și dorințe ale camaradului muribund care se legau înduioșetore de soarta copiilor ce rămăneau fără tată, numai aceia vor putea înțelege cât de sfinte și de bine

cuvântate de eroii noștrii, sunt meritele «Cruții Roșii», care în timpul războiului a adunat pe copii nu numai să le dea hrană, dar mai ales mângâierea sufletească.

Durerea aceasta sfâșietoare a părintelui care murind nu știe cui să-și lase copilul scump, am cunoscut-o în unul din saloanele aceluiaș spital «Brâncovenesc» dela Iași, unde ori de câte ori intram, vedeam alături de patul unui greu rănit un copilăș tăcut, slab și palid, înbrăcat într'o haină mare, ale cărei mâneci îi treceau cu mult peste mânuțele-i slăbuțe.

Rănitul, un muncitor eșean lovit în pânțele, nu putea să-și miște după perna albă decât figura stăarsă de viață cu ochii mari și arzători în fundul orbitelor adâncite de suferință. Simțind că lunecă spre moarte, trimesese să-i aducă spre a-l mai vedea, pe singurul lui copil, născut dintr'o căsnicie greu lovită prin pierderea mamei. Pentru omul acela care vedea că moare, prezența copilului era cea mai mare mângâiere și totdeodată cea mai mare durere. Nemișcat pe scaunul pe care ședea, copilul ținea neconținut mânuța-i firavă în palmele-i arzânde ale rănitului. Ore întregi cu ochii lăcrămați, copilul suferea de chinurile tatălui, cum sufăr de obicei toți acești copii care au cunoscut prea de timpuriu durerea. Iar bietul tată se topea văzând cu ochii și nesiguranta soartei în care-și știa copilul, îl apropia cu mai multă grabă de mormânt. Înțelegând toată jalea care clocotea acolo, m-am apropiat de acel pat al durerii pământești, căutând să potolesc prin cuvinte de mângâiere, zbcuciumul bietului părinte.

«D-voastră aveți dreptate, mi-a răspuns îndureratul tată. Dar îmi pot eu liniști sufletul, când simt cum mor fără să știu ce se va alege de copilul acesta. Toată viața am fost un nefericit, lipsit de noroc, dar am îndurat loviturile soartei fiind om în toată firea. Pot eu însă muri liniștit, când văd însă că singura mea bucurie și singura ființă pe care o mai am pe lume, acest biet copil rămâne fără mamă, fără rude și fără nici un sprijin, un biet copil fără putere?»

Și vorbea astfel, plângând, în timp ce pe fața scuturată de durere a copilului, șiruiiau fără încetare lacrimi dealungul obrazilor lui ofiliți de timpuriu.

În patul alăturat, un caporal din regimentul 4 vânători din Iași, de fel dintr'un sat din Dorohoi, avea piciorul amputat de sus și fiindcă rana i se tot întindea în loc să scadă, cu toate operațiile care-i ciunteau câte o nouă bucată din picior, pricepuse că nu mai putea fi pentru el scăpare.

Se vede că în sufeletul lui își făcuse loc un gând mare, căci chemând la patul lui copilul și mângâindul l-a întrebat — «Micuțule, vrei tu să fi frățiorul meu?»

Cu înțelegerea nenorocirilor prin care trecea, copilul a

aplecat capul în semn de încuviințare, ridicânduși apoi privirile spre tatăl său.

Iar caporalul moldovean, cu acea dragoste de frate adăvărat, care, în timp de război leagă laolaltă toate inimile curate ale unui popor într'o nezdruccinată frăție, înălțându-se puțin în patul lui de suferință, și-a mărturisit camaradului său fără nici o tremurare în glas, așa cum fac sufletele hotărâte, gândul mare ce-i străbătuse inima, și care trebuia să facă din doi nenorociți două suflete mângâiate.

«Eu camarade, a grăit caporalul, sunt singurul fecior al «unor gospodari îmstăriți. Imi dau seama ca și D-ta, că rana ce am primit la Dealul Șoimului, îmi va aduce moartea. «Și fiindcă părinții mei, oameni bătrâni, cărora le-am venit «pe lume târziu, mă iubesc atât de mult încât n'ar mai în- «țelege rostul vieții lor fără mine, te rog să lași pe seama «lor copilul ca să-l crească, așa că vor fi fericiți să aibă o «mângâere a bătrâneții lor îngrijind pe copilul aista bun, «în locul celui pe care l'au pierdut în război. Iar cu averea «și îngrijirea ce-i vor da, copilul acesta nevinovat tot va fi «folosit ceva, după urma morții noastre pentru țară».

Și cei doi camarazi și-au întins mâinile, consfințind astfel printr'o faptă bună, sfânta camaraderie după front.

E timp să ne întrebăm și noi: Câți oare din cei ce au supraviețuit războiului pot spune în fața lui Dumnezeu, că odată scăpați de coasa morții, și-au făcut tot astfel datoria, față de copiii camarazilor ce putrezesc pe văile și pe dealurile țării?

Spre cinstea ei, «Crucea Roșie» și-a împlinit cu prisosință în felul inimosului caporal de vânători, datoria aceasta, nu numai față de copilașii rămași fără alt sprijin decât al lui Dumnezeu, dar față de populația săracă din București și de refugiații plecați din satele și orașele lor de frica dușmanului.

După o socoteală întocmită cu grijă, numai în cantinele din București, «Crucea Roșie» a împărțit în timpul războiului, refugiaților din Oltenia, Muntenia și Dobrogea, precum și populației sărace din București, peste 8 milioane de prînzuri, în afară de pâine. Cu aceiaș dărnicie, cu aceiași bună-tate, ea a întocmit în teritorul ocupat de dușmani, în lipsa altei instituțiuni. ajutorarea invalizilor și orfanilor de război.

Mult timp populația săracă din Capitală, va împleți în rugăciunile sale numele doamnelor binefăcătoare care veneau în acele vremuri grele ca să ajute pe cei suferinzi și lipsiți. Printre acești săraci erau mulți, chiar foarte mulți, pe care numai războiul îi svârlise în suferință și care sufereau în tăcere, numai pentru ca dușmanul să nu se poată bucura de lipsurile lor. Și pe acești mândri români, «Cru-

cea Roșie» a găsit mijloace să-i ajute, fără ca ei să se simtă umiliți. Faptul acesta să ni-l amintim atunci când dorim să facem binele căci nu trebuie să uităm cât de scumpă îi este celui demn dar sărac mândria lui. Invățământul l-am primit în timpul războiului, dela copilașul unui camarad ce lupta pe front și dela el am putut vedea cât de curată este mândria omului sărac. În timpul când făceam convalescența în Sanatoriul «Carpați» dela Piatra Neamț, un băiețaș care îmi îndeplinea serviciul de factor poștal, mi-a adus o telegramă. Pe când deschideam telegrama, n'am băgat de seamă cum copilul s'a clătinat dintr'o dată pe picioare și îngălbenindu-se a căzut jos grămadă. Aducându-l în fire, după îndelungate eforturi și la multele mele stăruințe, mi-a mărturisit că făcea serviciul la poștă în locul tatălui său mobilizat și că văzând pe masa mea o bucată de cozonac, i-a venit rău fiindcă nu mâncase de două zile, din cauza lipsei. Dojenindu-l pentru ce nu mi-a spus acest lucru, m'a privit cu deznădejdea sfâșietoare a sufletului de copil și mi-a răspuns:

— «Nu puteam să vă spun, nici să vă cer, pentru că mama «mi-a spus că mai bine să mor decât să cer vreodată ceva».

Să recunoaștem iubiți ascultători, că ochii celor mai mulți dintre noi cu greu ajung să vadă suferința săracului care se ascunde atât de bine. Ceiace însă este pentru noi atât de greu să facem, «Crucea Roșie» a săvârșit și săvârșește cu dărnicie pretutindeni și totdeauna. Ea face binele cu ochii legați, așa cum cere dreptatea. Și nesfârșit este binele pe care ea l-a făcut și îl va face fără întrerupere și în tăcere cum cere Domnul. Ați văzut minunile de bunătate pe care le-a făcut în timpul războiului pentru toți nevoiașii, dela copii până la bătrâni.

V'am arătat larga îngrijire pe care a dat'o răniților și prizonierilor.

Ați urmărit lupta pe care o duce prin așa numitele «echipe volante», împotriva boalelor care rod și ruinează populația satelor noastre.

Ei bine fraților trebuie să știți că nu este nenorocire, cum au fost revărsările și înnecurile holdelor și satelor, fără ca ea să nu fi fost și sprijinul «Crucei Roșii» acolo.

Însă fiindcă am vorbit de copii, dator sunt să vă mai spun, că în dorința de a întări și sprijini cât mai mult pe copiii suferinzi și slăbănogiți, «Crucea Roșie» întocmește în fiecare vară colonii de vacanță, așa cum a făcut în fiecare an dela 1921, trimetând câte 300 copii, care au stat și stau pe timpul verii la munte sau la mare.

Dar toate aceste fapte mari se fac cu bani și «Crucea Roșie» n'are alt sprijin temeinic, decât dărnicia sufletelor pline de milă pentru cei în suferință. Iată pentru ce, ară-

tându-ne după cum ați văzut din pildele date, cum mântuirea sufletului se câștigă numai prin dărnicie și binefacere. «Crucea Roșie» ne amintește totdeauna, celor săraci ca și celor bogați, datoria pe care o avem față de frații noștri care sunt în suferință, față de Dumnezeu și de sufletul nostru.

Nu trebuie să uităm iubiți ascultători, mai ales cei care am scăpat din război, că aici pe pământ viața nu poate fi veșnică. Vor trece zece, douăzeci sau putru zeci de ani și moartea ne va închide tuturor ochii.

De frumusețea, voinicia și bogăția noastră se vor bucura doar vermiul pământului care nu cruță, după cum spune Mântuitorul, decât bogățiile pe care le-am adunat în cer, prin fapte bune și dărnicie adevărată.

«Crucea Roșie care-i o mare înfăptuitoare a iubiri pe pământ prin fapte bune, iar nu prin simple vorbe, «Crucea Roșie» ne chiamă deci în rândurile sale, pentru ca să ajutăm și noi pe frații noștri îndurerați, s'o sprijinim cu puterile noastre ca să-și împlinescă astfel marea ei operă de bine și de iubire între oameni.